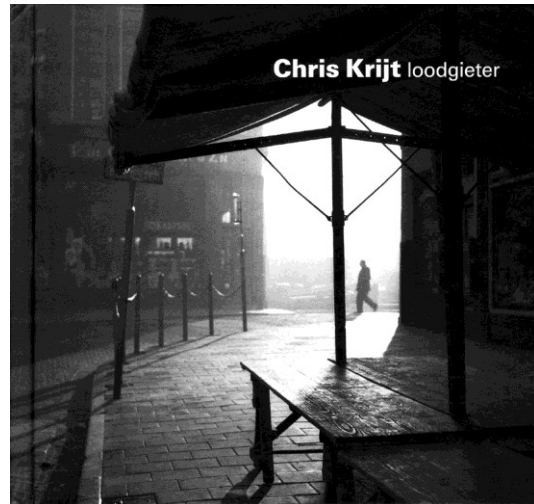

Chris Krijt

Loodgieter uit de Botenmakersstraat in Zaandam - was verwoed amateurfotograaf.

De foto's die Chris ons heeft nagelaten, doen niet onder voor die van zijn bekende broer Wim, de beroepsfotograaf. Samen hebben deze broers in de jaren '50, '60 en '70 van de vorige eeuw een schat aan Zaanse levens en straatbeelden vastgelegd.

Chris' hart lag eigenlijk bij de fotografie en bij de moderne beeldende kunst. Maar hij kwam bij zijn vader in het loodgietersbedrijf, en nam - gelukkig voor ons - tijdens klussen zijn camera mee. Ook ging hij erop af wanneer hij hoorde dat er ergens panden zouden worden gesloopt.

Zoon Hans Krijt attendeerde Stichting Zaan Schoon op zijn vaders werk, dat een poëtisch beeld van de Zaanstreek geeft, waarin het leven nog gemoedelijk en overzichtelijk was. Dat beeld past bij Stichting Zaan Schoon, die sinds 2016 al 70 jaar op de bres staat voor behoud van de schoonheid van de Zaanstreek.

ISBN 978-90-78381-92-1

Voorwoord

In februari 1946 legden enkele betrokken Zaankanters het fundament voor de latere Stichting Zaan Schoon. Zij hadden in de laatste jaren van de oorlog gezien hoe het aanzien van de Zaanstreek achteruitging. Eeuwenoude bomen werden gekapt en houten panden gesloopt om huizen te verwarmen. Na de oorlog werd dat er niet beter op. In de periode van wederopbouw leidden economische overwegingen al snel tot het slopen van klassieke Zaanse panden, om ze te vervangen door woningen en bedrijfsgebouwen met een eigentijdse stijl. Evert Smit en Job Duyvis, die eerder elk op hun eigen manier probeerden karakteristieke panden als monument te beschermen, sloegen de handen ineen. Zij benaderden samen met Jo Groesbeek, Wim de Boer, Jaap Schipper, Theo van der Koogh en Jan Coen Honig gemeenten, provincie en rijk om tot een betere bescherming van de Zaanse monumenten te komen. Al snel noemden zij zich: Commissie voor het bevorderen en documenteren van Zaan Schoon. Zij stelden zich ten doel historische panden te behouden en daarnaast de kwaliteit van het leefklimaat in de streek te verhogen. Dat is nu ruim zeventig jaar geleden, een mensenleeftijd.

De Stichting Zaans Schoon die hieruit voortkwam stond in de Zaanstreek voor het behoud van ons erfgoed. Uit haar koker komt het idee om de Zaanse Schans volgens de plannen van architect Jaap Schipper in te richten, als een reservaat voor Zaanse houtbouw. Zij maakte bestuurders van de gemeente Zaandam enthousiast, waarna particuliere erfgoedbeschermers en gemeentebestuurders samen optrokken. Vele Zaanse panden werden uiteindelijk verplaatst naar de Zaanse Schans of op de eigen plek als monument beschermd. Zaans Schoon richtte zich ook op planologische aspecten, zoals het tegenhouden van verdere bebouwing van de Kalverpolder.

Natuurlijk lukte niet elke actie, maar over het geheel genomen is de stichting heel succesvol geweest. Tientallen panden zijn dankzij de inzet van de stichting als monument behouden gebleven.

Voor het huidige bestuur van de stichting was het zeventigjarig bestaan in 2016 de aanleiding om de foto's die Chris Krijt in de jaren vijftig en zestig in de Zaanstreek nam in een boekje uit te geven. Zij verbeelden wat de oprichters van Zaans Schoon wilden behouden en verfraaien. Chris Krijt, een loodgieter die tegelijk liefhebber van de fotografie was - maar bepaald geen amateur - fotografeerde dezelfde streek als zijn broer Wim, een beroepsfotograaf die o.a. voor De Typhoon werkte. Het werk van Wim Krijt is in 2000 in een vergelijkbaar boekje uitgegeven. Dankzij Hans, de zoon van Chris Krijt, kon uit duizenden bewaard gebleven negatieven nu dit boekje worden samengesteld. Wij danken Hans Krijt dat hij dit mogelijk heeft gemaakt. En we bedanken Henk Dijkman voor zijn inzet om de ruim honderd foto's te selecteren die in dit boekje een plaats hebben gekregen.

Chris Krijt en zijn broer Wim deelden hun liefde voor het fotograferen van de Zaanstreek en de Zaanse Schans. De Stichting Zaans Schoon werkt er nu meer dan zeventig jaar aan om het eigene van deze Zaanstreek te behouden en te beschermen. En zal daar nog lang mee doorgaan, zodat ook in de toekomst boekjes zoals dit kunnen worden gepubliceerd.

Piet Oudega,

Voorzitter Stichting Zaans Schoon